

Sustegn per Origen e per la cultura sco tala

Cussegl grond accepta preventiv 2018

DA FLURIN ANDRY / ANR

■ **Il parlament grischun ha approvà il preventiv sco suttamess da la regenza. Dapli da trais uras da discurre ha dà il quint d'investiziuns da l'uffizi da cultura.** «Cun 430 milliuns agen chapital sa chatta il chantun Grischun en ina buna situaziun finanziaria», aveva ditg *Barbara Janom Steiner*, la directura da las finanzas e presidenta da la regenza, en connex cun la debatta d'entrada. Las entradas dal Grischun muntan a 2 milliardas francs. Mardi ha tractà il Cussegl grond il preventiv 2018 da maniera detagliada. Quai è succedì a l'entschatta da maniera speditiva. Mo tar singuls puncts han deputadas u deputads vuli survegnir da la regenza ulteriuras infurmaziuns u far remarkas.

Fugitivs, scolas medias e museum d'art chantunal

Sandra Locher Benguerel (ps, Cuira) per exempel ha dumandà co ch'i stettia cun ils requirents d'asil na accompagnads (UMA's): «Per trair a niz la sinergias tranter ils differents uffizis era previs da salvar ina conferenza coordinativa, exista quest'intenziun anc?» Cusseglie governativ *Christian Rathgeb* ha respus da bain e ditg che la situaziun cun ils fugitivs s'haja quietada fermamain. «Quest onn ha la Confederaziun repartì al Grischun 16'500 persunas, da quels èn 32 UMA's a Trimmis e 27 UMA's a Tavau.» *Duosch Fadri Felix* (pld, Suot Tasna) ha menziunà las cundiziuns da basa da las scolas medias e dumandà tge ch'il chantun fetschia per cuntanscher quellas. «Essenzial è la buna qualitad da quellas scolas, perquai ha il Grischun las laschè controllar d'in institut da l'università da Turitg», ha ditg cusseglie governativ *Martin Jäger*, «e quels resultats èn buns tant per la scola chantunala sco era per las scolas medias privatas.» Er da Jäger ha *Livio Za-*

Da la tur d'Origen sin il Güglia po a l'avis da numerusas deputadas e deputads profitar tut il Grischun.

MAD

netti (pcd, Tschintg Vitgs) vuli savair, sch'il presidi dubel dal museum d'art chantunal haja chaschunà custs supplementars. Il cusseglie governativ ha ditg che quai na saja betg stà il cas.

Origen sut la marella

Cura ch'il parlament ha cumenzà a tractar ils differents quints da l'uffizi da cultura s'han annunziads numerus parlamentaris. *Lorenz Alig* (pld, Glion) ha menziunà la tur dad Origen sin il Güglia. Tenor el han ils respunsabels dad Origen survegnì qua il permiss da construir, «era sche quai è en sasez illegal, sch'ins guarda las reglas per fabricats dador la zona da bajegiar». El ha fatg la dumonda da stritgar

ils ulteriurs 50'000 francs per Origen e laschar la contribuziun chantunala sin 200'000 francs. Quai ha già ina lavina da votums per consequenza: *Gaby Thomann* (pld, Surses) e *Claudia Troncana* (pld, Engiadin'Ota) han menziunà la grond'impurtanza dad Origen per las regiuns periferas e pauc populadas, «las preschentaziuns dad Origen attiran in grond public, uschia han ins pudì stgaffir piazzas da lavur en il Surses». *Cornelia Märchy* (pcd, Razén) ha manegià che l'intendant *Giovanni Netzer* cuntanschia cun sias produziuns in public internaziunal, «el engascha era artists indigens sco *Clau Scherrer*, e realisescha ses projects en tut il Grischun e betg mo sin il Güglia».

Sustegn per las contribuziuns previssas

Cusseglie governativ *Martin Jäger* ha renvià a l'interess per las represchentaziuns dad Origen «en tut la Svizra e schizunt en ils pajais vischins». El ha menziunà ch'il Teater da Cuira survegnia per sia gestiun ina contribuziun annuala da 400'000 francs. En connex cun il permiss da construir la tur sin il Güglia ha ditg ses collega *Jon Domenic Parolini* che l'uffizi respunsabel haja examinà bain la dumonda era davart la legalità avant che dar glisch verda: «October 2020 vegn la tur allontanada e la natira sa preschenta alura sco ch'ella era avant, perquai eran era las uniuns per la proteczi-

un da la natira d'accord cun quest project.» La maiortad dal parlament era da l'avis ch'Origen saja degn da vegnir sustegnì era en l'avegnir. Cun 87 : 19 vuschs e 5 abstenziuns ha il cussegl grond refusà la dumonda Alig. *Giovanni Netzer* che aveva tadlà la debatta sin la tribuna ha ditg ch'el saja surlevgià da la decisiun: «Igl ha fatg plaschair ad udir il sustegn per noss projects», ha ditg l'indendant dad Origen, «la rolla dad Origen è da giogar in pau il 'Winkelried' e realisar projects cun ristg e far uschia via per auters projects culturals.» Il medem destin sco la dumonda Alig ha già era la dumonda da *Roman Hug* (pps, Tschintg Vitgs). El aveva fatg la proposta da stritgar era las autras contribuziuns ad organisaziuns culturalas na definidas. Cun 14 : 99 vuschs e 3 abstenziuns ha refusà il parlament la dumonda Hug. Il preventiv 2018 ha el approvà unanimamain.

Preventiv equilibrà per proxim onn

Cun in deficit da 23,2 milliuns francs è il preventiv 2018 dal chantun Grischun datiers dal resultat da l'on precedent (-20,1 milliuns francs). Ils custs totals creschan cun 36 milliuns francs per 1,5 pertschient ed ils retgavs per 1,3 pertschient, numnadamain 33 milliuns francs. Sin in nivel da record sa movan las expensas d'investiziun cun brutto 446 milliuns e cun netto 293 milliuns francs. Ellas surpassan per 85 fin 90 milliuns francs il quint 2016 e per 17 fin 19 milliuns francs il preventiv 2017. Ina gronda sfida signifitgan tenor l'uffizi chantunal respunsabel er vinavant las planisaziuns financialas dals onns 2020 e 2021.